

חמש עשרה נשים פרק ראשון יבמות יא.

מסורת הש"ס

- (א) [על ג:] (ב) לקמן פ"ג
- (ג) [פסחים ל:] וז"ל
- (ד) [סוטה ב:] (ה) [על ג:]
- (ו) [לקמן י"ג:] (ז) [על ג:]
- (ח) [ט"ז:] (ט) [לקמן י"ח:]
- (י) [לקמן י"ט:] (יא) [על ג:]
- (יב) [ע"פ חו"מ פ"א מכות
- ל ד"ה אי חפוקין]
- (יג) [פ"ק סוטה דף ק"ד:]

תורה אור השלם

1. ושבב איש אתה שבכת זרע ובעלם מעיני אישה ונתקרה והיא נתקמה ועד אין בה והוא לא נתקמה:

גליון הש"ס

גם והקראי לה מאי קארי לה. כמותו ח ע"פ איש:

הגהות הב"ח

(א) גמ' דרת סוטה אסורה מיט טומאה: (ב) רש"י ד"ה אסורה וכו' ובענין זה כד: (ג) ד"ה הולידים וכו' ומתקן וכו' ובענין זה כד: (ד) ד"ה כד: (ה) ד"ה אסורה וכו' ובענין זה כד: (ו) ד"ה אסורה וכו' ובענין זה כד: (ז) ד"ה אסורה וכו' ובענין זה כד: (ח) ד"ה אסורה וכו' ובענין זה כד: (ט) ד"ה אסורה וכו' ובענין זה כד: (י) ד"ה אסורה וכו' ובענין זה כד: (יא) ד"ה אסורה וכו' ובענין זה כד: (יב) ד"ה אסורה וכו' ובענין זה כד: (יג) ד"ה אסורה וכו' ובענין זה כד: (יד) ד"ה אסורה וכו' ובענין זה כד: (טו) ד"ה אסורה וכו' ובענין זה כד: (טז) ד"ה אסורה וכו' ובענין זה כד: (יז) ד"ה אסורה וכו' ובענין זה כד: (יח) ד"ה אסורה וכו' ובענין זה כד: (יט) ד"ה אסורה וכו' ובענין זה כד: (כ) ד"ה אסורה וכו' ובענין זה כד:

תוספות ישנים

(א) וי"ק מנ"ה הא"י דמסקתא ליה בענין טעמא (פס' א) אי ר' יצחק טעמא דנשיה קאמר אפילו חייבי עשה או לאפוקי מ"י טעמא קאמי תפשוט דעטמא דנשיה קאמר מנדאמטין לקמן פ' ר"ג (ג) אן לאשר ביה כלום בשמי יצמות וימנוס לן כ"י עקבא דאמר לן קדושין תופסין וכו' וז"י סבר ר' עקיבא קדושין תופסין בחייבי עשה אמאי אן לאשר ביה כלום הא לכא רת עשה דית' א' הוא בונה כדש"ה אבא: (ב) וא"ת א"י לנה לן קרא ל"י יוחנן קרא לן בונה ואינו בונה ב' במים דלמא יניה נפקא דלמי בונה צרתה. וי"ל דשד"ס דמייבס לא מייבמה אכל מתקן הלל' להי אצטריך לן יניה א' לאפילו מתקן נמי לא חללה. ועי"ל ד"י ווחנן סבר דאצטריך ביה ח' הוא בונה לניה קרא דלא יניה לנתוקא מרתה דלמא את ולאוקמי אלא. ומי' דכרת כריש לקיש דלמי דסבר דלא מייבס מן הגיה. ע"ד פ"י ר"ם מ"ד בבת ע"ב לקיש משום שיש לנו לפנות עטור לבה ציאלת הברנה על פטור לבה חללה חתנה והיכא דמפטרה לבה בחללה (מכירתה) אמרין לעיל דהוי בבת כמו כן אמרין ביה דמפטרה בחילת חתנה

קשיא. לרב ששת דשנייה הכי: רב אשי סבר לה כריש לקיש. דאמר^(א) ברת וסיפא יוחא: ומתקן לה. לרישא דבריימא דקמי רבי חלילה באחים שגולדו לאחר חלילה וקדושין של שני וכו' שמעון דאמר^(ב) ייבס ולכפוק נולד לא מהניא נפילה מן הראשון למהו עלה אשת אחיו שלא היה בעולמו הלכך זיקת הדיא נפילה לא אסרה לה עליה דהאי הואיל וכשולד^(ג) וכו' קדשה זו: רבינא סבר לה כריש יוחנן. דאמר^(ד) חייבי לאוין ניהו ורישא יוחא ומתקן לסיפא דקמי אין לה עליו כלום באחין שגולדו לאחר מכאן וכרבנן דאמרי אשת אחיו שלא היה בעולמו היא ולא תקשי רישא לסיפא: הילודים. ופסקי אחר קדושין של זה ולא אימסרה עלייהו בחיללתו דהא זיקה קמייתא לא^(ה) רמאי קמייהו לייבומי ומשום אשת אחיו שלא היה בעולמו לא מיתסר^(ו) כ"ש דאמר ייבס ולכפוק נולד שיהא: עמד אחד מן הגולדים. עליו כלום. כ"ל דאמר^(ז) האחין חייבין על החללה כרת: עמד אחד מן הילודים. אחר חלילה או אפילו אחר קדושין וכשמת זה החולץ קדשה אותו ילוד אין לה עליו כלום ולא משום חלילה אלא משום דהיא אשת אחיו שלא היה בעולמו מנפילה ראשונה: **כמאן רבנן** דאמר^(ח) חייב ייבס ולכפוק נולד אסירא: צנעה. בית אחד הוא צנעה ואין צנעה ב' במים^(ט) ולא הבא מכלל עשה עשה: מ"ד **צנעה רבני יוחנן.** דאמר^(י) איהו שלמותא דאחין קעביד וכי היכי דלדידיה הויא זרה צנעה לאחים נמי הויא צנעה: ומ"ד **כרת ר"ל** דאמר לאו אכתיב אצל אחים קעביד

מאן אחין אחין הנוהרים. אומר ר"י לנולדים קרי לאותן העמדין להולד בלשון הש"ס כדאמרין בפרק ד' נדרים (נדרים ז'): לנמירה לנולדים העמדיים משמע ובפ"ק דריגין (דף ז': ושם) קאמר אלא עמתה הקנה לנולדים דלא הוו צנעה מתן מעות ה"נ כו': **צריכה חליצה** מן האחין. (ט) ממייבמת אינה מאחרת לאסרה לבעלה דשמא צנעה לה אסורה באסור לה לא כ"ש: **כמאן רבנן.** הוה מני לאוקומי כ"ש כגון שגולד קודם שקדשה אלא נוחא ליה לאוקומי רבנן ונולד אפילו אחר שקדשה: **האמר בעשה.** כן גירסת הקונטרס ופי' בקונטרס משום דלדשינן בית אחד הוא צנעה ואינו צנעה שמי במים ולא הבא מכלל עשה עשה וקשה כיון דאיצטריך קרא לגופיה שלא ייבס את שתיים מנולד דלמיתא קרא^(א) לנתקו מכלל כרת ללאו ואמר ר"ת דגרסינן חד אמר בללאו וכן פ"י דכשיבס אשת קאי אצרה בלא צנעה אצנעה צנעה כיון שלא צנעה שוב לא יצנעה אומה וכן האחים לא קיימא עליה אלא בללאו לרבי יוחנן וגרסינן שפיר וחזר ובא או אחד מן האחין על צנעה אצל לפ"ה דגרסינן צנעה^(ב) לא פליגי אלא באחין אצל איהו ל"כ"ע צנעה: **צרת** סוטה אסורה. לאו דוקא אסורה דאך מחללה פטורה כדריש בקונטרס ודוקא סוטה ודאי אצל פטרה ספק צעני חלילה כדמיימי בסמוך וקרא דונסתרה והיא נטמאה בצנעה ודאי איירי כדמסיק לקמן אצל סוטה ספק לא כתיב זה טומאה וא"ת והא מן נכנסה עמו לבית הסתר אסורה לביתה אסורה לכתובה כדי לא לבעול ואחד לתרומה וי"ל דלא אסרה הכתוב אלא משום ספק נבעלה ונטמאה ולעולם לא כתיב טומאה אלא על הודאי נבעלה וא"ת כיון שלא^(א) נכתב שם טומאה אלא על הודאי אמאי אסורה לביתה ולתרומה וי"ל דעשה ספק כודאי כדאמר בפרק כ"ש (ג'^(א)) א"ת טומאה למה שותה ואם לא נטמאה למה נשקית מניד לך להחמיר עשה הכתוב ספק כודאי ולהכי ספק סוטה צעיא חלילה דדוקא^(ב) ולא"י דפרישית לעיל (דף ג': ד"ה לפי) ללמסקנא דשמעתין טומאה כעריות כתיב זה דלמך רב היינו דמקום לאו נוחא דההוא טומאה לא כתיבא אלא על ודאי נבעלה אצל מ"מ קשה כיון דסוטה ודאי חשיב לה רב כערוה א"כ סוטה ספק הוה לה ליחשב כספק ערוה וא"כ היכי פריך^(ג) ומייבס ייבומי: **רבי שמעון אומר ביאתה או חליצתה ב'** וכו' ואמאי לא מקשה מת"ק דאמר אחיו של זה ואחיו של זה חולצין ולרב לא בעינן חלילה וי"ל דהא אחי ליה שפיר דחוללת מדאורייתא צעיא חלילה דסוטה דרבנן היא ולא פריך מ"י שמעון אלא משום דכל דתקון רבנן עיני דאורייתא תקון והיה לנו לאסרה להתייבס וא"ת ודלמא ר' שמעון לא קאמר אלא דצדעבד פוטרת צרתה אכל לכתולה לא ואמר ר"י דצדעבד מודה ת"ק דלא אשכחן דפליגי והא דלא נקט אחיו של ראשון רצה חולץ רצה מייבס דמשמע לכתולה אחר ר"י דמילתא אגז אורחיה קמ"ל דלע"ג דלכא זרה דשייך בה ייבוס טפי אפי"ה ציאלת או חלילה שלה פוטרת לכתולה צרתה דק"ד דלא פטרה דגראה כאשתו דשני וא"ת לרב סקדא שרואה צרתה דקודם דאורייתא צעיא חליצה קאמר מיהא ליה ממתני' דפרק קמא דסוטה (דף ג' ודף ד' ושם) דמייבס שפיר דלמסקנא מוכח משה

עין משפט
גרי מוצה

ל' א מ"י פ"ח מהל' יבוס הלכה ב' ע"פ ר' א"ע מ"ן חסד פ"א:

ל' ב מ"י פ"ו מהלכות יבוס הלכה ט' ע"פ ר' א"ע סימן קנ"ג ע"פ ר' א:

ל' ג מ"י פ"ח מהל' סוטה הלכה ט' ע"פ ר' א"ע פ"ד מהל' אשות הל' ט' ע"פ ר' א"ע סימן קטו ע"פ ר' א:

ב ד מ"י פ"ו מהל' יבוס הלכה ט':

מוסף רש"י

ושהתה עמו כדי טומאה. כלי העלמה (סוטה ג'). אסורה בבייתה ואסורה לאכול בהתרומה. מעסק, כדלפינן (שם ב') שלשה ועומאה אפריס בצנעה, וקרא את אשתו והיא נטמאה, וקמ"ל והיא נטמאה, תחת אישה ונטמאה, אשה אסורה נבעל ואחד שאסורה לכתובה (שם ב'). ואם מת, קודם שישקא ואין לו גיס והיא זקוקה ליבס, חולצת. לנשא לזקן ולא מתייבמת (שם).

תוס' חד מקבואי

תנאי החולץ ליבמתו וחזר וקדשה ומת צריכה חליצה מן האחים הנוהרים (א) אבל לא מן הילודים כרבנן דאמרי אפלו כנס ולכפוק נולד אסורה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו עמד אחד מן האחים וקדשה צריכה חליצה מן האחים עמד אחד מן הילודים וקדשה אין לו עליו כלום ואפי' ילוד לאחר שקדשה החולץ כרבנן דאמרי אפלו כנס ולכפוק נולד: אמר רב יהודה אמר ברת סוטה אסורה טומאה כתיב בה בעריות פירוש דאפי' חליצה לא ביא ממאי מדפריקין כריש בלילתין וליב' אסי ליתנהו ואם הייתה צריכה חליצה והא קמי' בה במתנות פטרות מן החליצה ועוד דתנא אבהו רב יוסף מהא דתנא בנכסה עמו לחורבן ושהתנה כח טומאה אסורה מיתה רב יוסף ס"ל דצריכה חליצה אפי' סוטה ודאית כיון דאילו איתיה לבעל בעייה גט השתא נמי תבעי ליה חליצה והכי שמענין ליה לרב יוסף דבפ"ק דסוטה ורב יוסף לא שני ליה בין סוטה ודאית לטסק סוטה דתרויהו וטומאה כדנייבס והיינו דסוטה מספק צעיא חליצה משהו שמי' גיטא הכי נמי בסוטה ודאית בעיא חליצה וק"ל דמיתת ודאית לא בעיא חליצה וטומאה כתיב בה בעריות אבל גבי ספק סוטה לא כתיב בה וטומאה ובעיא חליצה

(א) גירסת דיעו הוא כדמריק מוס' דגרסינן תפן אחין אחין הנוהרים.

הלכך הוא יתיר דקפי עלה צנעה אצל אחים כדקיימי קיימי באיסור אשם את: **צרת סוטה אסורה.** היה נשוי ב' נשים ויתנה האחת תחתיו יש עדים ומת בלא בניס היא וצרתה פטורות אף מן החלילה מנאי טעמא טומאה כתיב זה ונסתרה והיא נטמאה (במדבר ה'): **בעריות.** כתיב אל טעמא כל אלה (ויקרא יז): **ציאלת או חליצה וכו'.** ההשה שהלך בעלה למדינת הים וצאו ואמרו לה מת בעליך וגשאת ואח"כ בא בעלה תאל מזה ומזה אחיו של זה ואחיו של זה חולצין ולא מייבמין רבי שמעון אומר ציאלת מלאחיו של ראשון פוטרת הכול לכתולה את צרתה שיהא היא כשאר נשים לגבי יבס דלא קנסוה רבנן מייבס דודאי צנעה ליה שאטוסה היתה (ו) ששמעה שמת. אלא נבעלה תחת בעלה שריא צרתה לייבס ואפי' רבנן לא פליגי אר"ש אלא צדדיה אכל צרתה מודו: **סוטה דאורייתא.** שזינתה והסורה אסרה זה: **ואם אמר** לי סוטה דרבנן. דהא מדאורייתא שריא שניסת ע"פ צ"ד צעד אחד ואנסוה היא וכתמנא שריא דכתיב (במדבר ה) ועד אין בה תרי אלא אחד (סוטה ג'): והיא לא נתפסקה אסורה הא נתפסקה מותרת ורבנן הוא דגורו זה כי היכי דתידוק שפיר שמת בעלה עד שתשא: **ודקארי לה מאי קארי לה.** הא לא אמר רב אלא בסוטה דאורייתא דכתיב זה טומאה: **קסבר.** הא דפריך כל דתקון רבנן עיני דאורייתא תקון ואי סוטה דאורייתא היא וצרתה אסורה הכי נמי הוו אסרי רבנן צרה מייבוס ומצרכי לה חליצה: **נכנסה עמו.** המקנה לאשתו ואמר לה אל תסתרי עם איש פלוני: **לצנייה.** לבעלה שמה ויתנה שרגלים לדבר שהרי קינא לה לא ומקמה ואם כהנת היא אסורה בתרומה כדילף במסכת סוטה (דף כח). נטמאה נטמאה ונטמאה (במדבר ג') פעמים אחד לבעל ואחד לתרומה: ולא

(א) צ"ל להי אצטריך בית אחד הוא בונה וכו' דלפיו מתקן לא חללה.